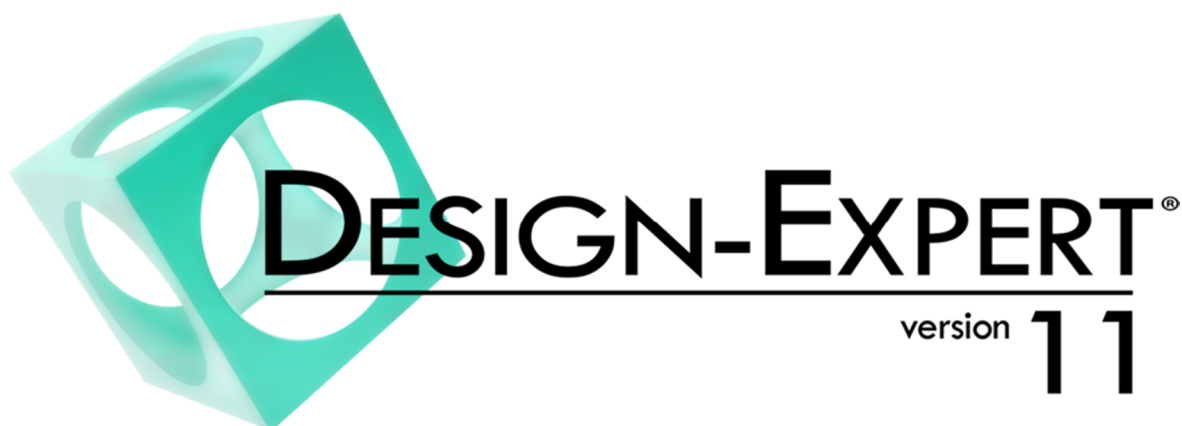

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ucourse گروه آموزشی

طراحی آزمایش و تحلیل آماری نتایج به کمک
نرم افزار Design Expert 11
(ویرایش اول)

محمود ملکی

Maleki.m7864@gmail.com

(شما عزیزان می توانید نظرات، پیشنهادات خود را درباره این جزوه برای ما ارسال نمایید. همچنین در صورت سؤال و راهنمایی های بیشتر برای پروژه خود نیز می توانید از طریق ایمیل اقدام نمایید.)

پاییز ۱۳۹۹

فهرست مطالب

۱- مقدمه‌ای بر طراحی آزمایش.....	۱
۱-۱- مقدمه.....	۲
۲-۱- قابلیت های نرم افزار.....	۲
۳-۱- مفاهیم و تعاریف.....	۳
۴-۱- اهداف طراحی آزمایش.....	۵
۵-۱- اصول طراحی آزمایش.....	۵
۶-۱- استراتژی‌های طراحی آزمایش.....	۶
۷-۱- انواع روش های طراحی آزمایش.....	۶
۲- طراحی آزمایش.....	۱۲
۱-۲- مقدمه.....	۱۳
۲-۲- ورود به نرم‌افزار.....	۱۳
۳-۲- انواع روش های طراحی آزمایش.....	۱۴
۴-۲- انتخاب روش طراحی آزمایش و وارد نمودن متغیر ها.....	۱۸
۵-۲- وارد کردن داده‌های آزمایش.....	۲۱
۳- تحلیل آماری داده‌ها در نرم‌افزار.....	۲۳
۱-۳- مقدمه.....	۲۴
۲-۳- مرور و بررسی متغیرها.....	۲۵
۳-۳- ارزیابی متغیرهای آزمایش.....	۲۷
۴-۳- آنالیز و تحلیل آماری.....	۲۹
۵-۳- بهینه‌سازی متغیر های آزمایش.....	۳۶
۶-۳- ارزیابی تحلیل های آماری.....	۴۰
۴- پروژه و نمونه مثال‌ها.....	۴۲
۱-۴- مقدمه.....	۴۳
۲-۴- مثال اول : بهینه سازی پارامتر های عملیاتی جهت بیشینه سازی درصد حذف اورامین.....	۴۳
۳-۴- مثال دوم : بهینه سازی فرآیند تولید بیودیزل با استفاده از پسماند روغن خوراکی.....	۵۱
۵- پیوست ها.....	۶۰
۱-۵- مقدمه.....	۶۱
۲-۵- خروجی گرفتن از نرم‌افزار DESIGN EXPERT.....	۶۱

فهرست اشکال

- شکل ۱-۱: شماتیک طراحی کامل عوامل ۷
- شکل ۱-۲: شماتیک طراحی جزئی عوامل ۸
- شکل ۱-۳: شماتیک طراحی پلاکت برمن ۹
- شکل ۱-۴: شماتیک طراحی مکعب مرکزی ۱۰
- شکل ۱-۵: شماتیک طراحی باکس بنکن ۱۱
- شکل ۲-۱: صفحه آغازین نرم افزار **DESIGN EXPERT 11** ۱۳
- شکل ۲-۲: گزینه‌های مختلف در صفحه آغازین نرم افزار **DESIGN EXPERT 11** ۱۴
- شکل ۲-۳: صفحه طراحی آزمایش جدید در نرم افزار **DESIGN EXPERT 11** ۱۵
- شکل ۲-۴: گزینه‌های مختلف صفحه طراحی آزمایش جدید در نرم افزار **DESIGN EXPERT 11** ۱۶
- شکل ۲-۵: تجزیه‌های قابل انتخاب برای تعداد عوامل مختلف ۱۸
- شکل ۲-۶: صفحه روش انتخابی طراحی آزمایش ۱۹
- شکل ۲-۷: دسته‌بندی صفحه روش انتخابی طراحی آزمایش ۲۰
- شکل ۲-۸: صفحه تعیین متغیرهای پاسخ آزمایش ۲۰
- شکل ۲-۹: دسته‌بندی صفحه تعیین متغیرهای پاسخ آزمایش ۲۱
- شکل ۲-۱۰: صفحه آزمایش‌های طراحی شده ۲۲
- شکل ۲-۱۱: دسته‌بندی صفحه آزمایش‌های طراحی شده ۲۲
- شکل ۳-۱: صفحه ورود داده‌های جمع‌آوری شده درون نرم افزار ۲۴
- شکل ۳-۲: صفحه بررسی تمامی متغیرها ۲۵
- شکل ۳-۳: صفحه خلاصه طراحی آزمایش ۲۶
- شکل ۳-۴: صفحه نمودار داده‌های آزمایش ۲۶
- شکل ۳-۵: صفحه ارزیابی مدل طراحی آزمایش ۲۷
- شکل ۳-۶: صفحه ارزیابی نتایج طراحی آزمایش ۲۸
- شکل ۳-۷: صفحه نمودار ارزیابی طراحی آزمایش ۲۸
- شکل ۳-۸: صفحه توابع انتقال ۲۹
- شکل ۳-۹: صفحه توابع انتقال توانی ۳۰
- شکل ۳-۱۰: صفحه خلاصه آنالیز آماری ۳۱

- شکل ۳-۱۱: صفحه مدل آنالیز آماری ۳۱
- شکل ۳-۱۲: صفحه آنالیز ANOVA ۳۳
- شکل ۳-۱۳: صفحه نمودارهای آنالیز ۳۴
- شکل ۳-۱۴: صفحه نمودارهای خطا در آنالیز آماری ۳۵
- شکل ۳-۱۵: صفحه نمودار کانتور نتایج آنالیز ۳۶
- شکل ۳-۱۶: صفحه نمودار سه بعدی نتایج آنالیز ۳۶
- شکل ۳-۱۷: صفحه شرایط بهینه سازی ۳۷
- شکل ۳-۱۸: صفحه جواب بهینه سازی ۳۸
- شکل ۳-۱۹: صفحه نمودارهای بهینه سازی ۳۹
- شکل ۳-۲۰: صفحه بهینه سازی گرافیکی ۳۹
- شکل ۳-۲۱: صفحه حدس نقاط بهینه سازی ۴۰
- شکل ۳-۲۲: صفحه صحت سنجی بهینه سازی ۴۱
- شکل ۳-۲۳: صفحه جدول ضرایب ۴۱
- شکل ۴-۱: صفحه خلاصه متغیرها و متغیر پاسخ ۴۳
- شکل ۴-۲: جدول طراحی آزمایش مثال اول ۴۴
- شکل ۴-۳: جدول مدل ریاضی پیشنهادی برای تحلیل مثال اول ۴۵
- شکل ۴-۴: جدول انتخاب مدل ریاضی برای تحلیل مثال اول ۴۵
- شکل ۴-۵: جدول ضرایب مدل ریاضی به دست آمده برای تحلیل مثال اول ۴۶
- شکل ۴-۶: جدول میزان خطای نتایج برای تحلیل مثال اول ۴۶
- شکل ۴-۷: جدول آنالیز واریانس ارائه شده برای مثال اول ۴۷
- شکل ۴-۸: نمودار تأثیر پارامترهای PH و ADSORBENT برای مثال اول ۴۸
- شکل ۴-۹: نمودار تأثیر پارامترهای PH و TIME برای مثال اول ۴۸
- شکل ۴-۱۰: نمودار تأثیر پارامترهای PH و AO CONCENTRATION برای مثال اول ۴۹
- شکل ۴-۱۱: نمودار تأثیر پارامترهای ADSORBENT و TIME برای مثال اول ۴۹
- شکل ۴-۱۲: نمودار تأثیر پارامترهای ADSORBENT و AO CONCENTRATION برای مثال اول ۵۰
- شکل ۴-۱۳: نمودار تأثیر پارامترهای TIME و AO CONCENTRATION برای مثال اول ۵۱
- شکل ۴-۱۴: پارامترهای معرفی شده و داده های جمع آوری شده در مثال دوم ۵۲

- شکل ۴-۱۵: آنالیز واریانس، خطا و معادله متغیر پاسخ درصد تبدیل در مثال دوم..... ۵۳
- شکل ۴-۱۶: آنالیز واریانس، خطا و معادله متغیر پاسخ انرژی در مثال دوم..... ۵۴
- شکل ۴-۱۷: آنالیز واریانس، خطا و معادله متغیر پاسخ شیمی سبز در مثال دوم..... ۵۴
- شکل ۴-۱۸: نمودار کانتور تأثیر دو متغیر درصد کاتالیست و نسبت مولی متانول به روغن بر متغیر پاسخ درصد تبدیل در سطح ۱,۶۸۲- متغیر دما..... ۵۵
- شکل ۴-۱۹: نمودار سه بعدی تأثیر دو متغیر درصد کاتالیست و نسبت مولی متانول به روغن بر متغیر پاسخ درصد تبدیل در سطح ۱,۶۸۲- متغیر دما..... ۵۶
- شکل ۴-۲۰: نمودار کانتور تأثیر دو متغیر دما و نسبت مولی متانول به روغن بر متغیر پاسخ انرژی در سطح ۰ متغیر درصد کاتالیست..... ۵۶
- شکل ۴-۲۱: نمودار تأثیر میانگین متغیرها بر متغیر پاسخ میزان تبدیل برای مثال دوم..... ۵۷
- شکل ۴-۲۲: نمودار تأثیر میانگین متغیرها بر متغیر پاسخ میزان تبدیل برای مثال دوم..... ۵۷
- شکل ۴-۲۳: نمودار تأثیر میانگین متغیرها بر متغیر پاسخ میزان تبدیل برای مثال دوم..... ۵۸
- شکل ۴-۲۴: نمودار تأثیر میانگین متغیرها بر متغیر پاسخ میزان تبدیل برای مثال دوم..... ۵۹
- شکل ۵-۱: پنجره ذخیره نرم افزار DESIGN EXPERT..... ۶۱
- شکل ۵-۲: انواع پسوندهای ذخیره سازی..... ۶۲
- شکل ۵-۳: پنجره پرینت نرم افزار DESIGN EXPERT..... ۶۲
- شکل ۵-۴: پنجره منوی نرم افزار DESIGN EXPERT..... ۶۳
- شکل ۵-۵: پنجره پیش نمایش پرینت نرم افزار DESIGN EXPERT..... ۶۳
- شکل ۵-۶: پنجره ذخیره فایل متنی نرم افزار DESIGN EXPERT..... ۶۴
- شکل ۵-۷: پنجره ذخیره فایل تصویری نرم افزار DESIGN EXPERT..... ۶۵
- شکل ۵-۸: انواع پسوندهای ذخیره سازی تصاویر..... ۶۵